

Enkele feiten en gegevens met betrekking tot Zorgzone Zuid

Nu de zorgzones zijn opgezet, leek het ons nuttig om **enkele feiten en cijfers te presenteren die licht werpen op bepaalde aspecten van de sociaaleconomische realiteit van Zorgzone Zuid**. We bieden hier geen compleet overzicht, maar het doel is om een aantal specifieke kenmerken van de regio te belichten om een beter inzicht te krijgen in de problemen die er spelen.

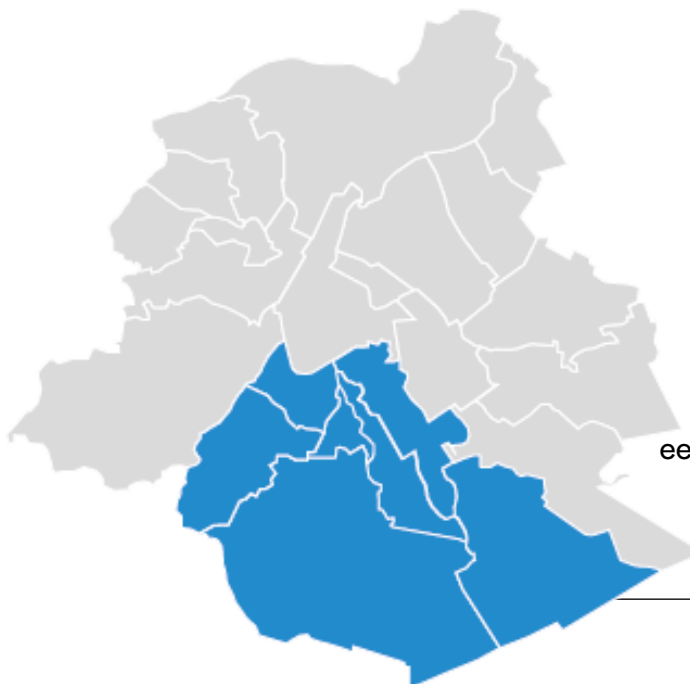
De statistieken op zichzelf definiëren de behoeften van de zorgzone niet, laat staan de middelen die beschikbaar zijn om daarin te voorzien. De cijfers zeggen niets over lokale initiatieven die al iets proberen doen aan de genoemde omstandigheden. Ze maken het hooguit mogelijk om zowel de aard als de omvang van de behoeften vast te stellen en op basis daarvan prioriteiten te stellen voor acties om daaraan tegemoet te komen.

De meeste informatie hieronder is afkomstig uit de publicaties 'Zoom op...' van het BISA (Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse) en het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn, evenals uit andere documenten en databases van het Observatorium. >> Naar alle publicaties van 'Zoom op de gemeenten': <https://bisa.brussels/publicaties/zoom-op-de-gemeenten>

Algemene gegevens

Zorgzone Zuid bestaat uit vijf gemeenten: : **Elsene, Sint-Gillis, Vorst, Ukkel en Watermaal-Bosvoorde en een deel van de stad Brussel**, namelijk de Louizalaan die in zuidelijke richting loopt tot aan het Ter Kamerenbos. Deze uitgestrekte zorgzone omvat 15 wijken waarvan er 2 (Laag-Sint-Gillis en Laag-Vorst) specifieke financiering ontvangen in het kader van een Lokaal Welzijns- en Gezondheidscontract (LWGC) dat tussen het OCMW en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) wordt gesloten om acties uit te voeren voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

De zorgzone heeft een oppervlakte van **54km²**, een derde van de oppervlakte van het gewest. Het is de grootste van de vijf zorgzones.

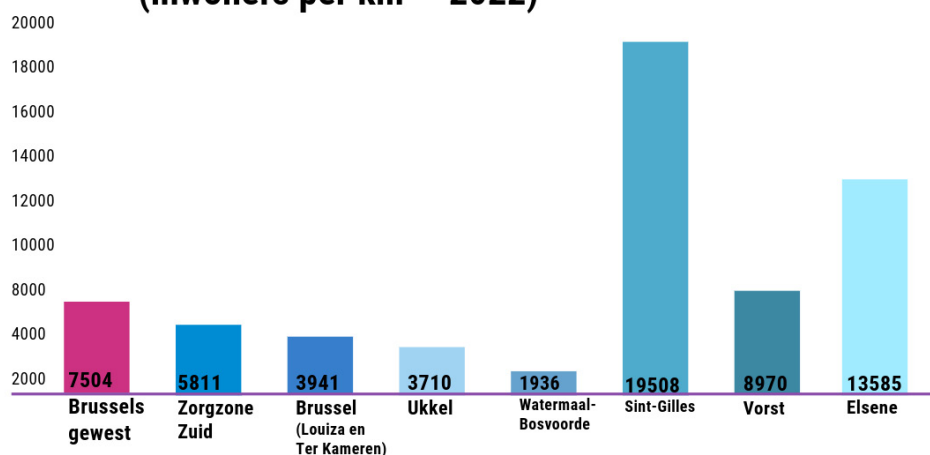
Populatie

In 2022 telde Zorgzone Zuid **313 780 inwoners**, oftewel meer dan een kwart van de bevolking van het Brusselse Gewest.

De bevolkingsdichtheid van de zorgzone bedroeg dus 5.811 inwoners/km². Het is daarmee de dunbevolktste zorgzone van het hele Gewest. Er zijn echter grote verschillen tussen de gemeenten van de eerste kroon (Sint-Gillis, Elsene) en de gemeenten van de tweede kroon (Watermaal-Bosvoorde, Ukkel), waarbij Watermaal-Bosvoorde de dunbevolktste gemeente van het Gewest is.

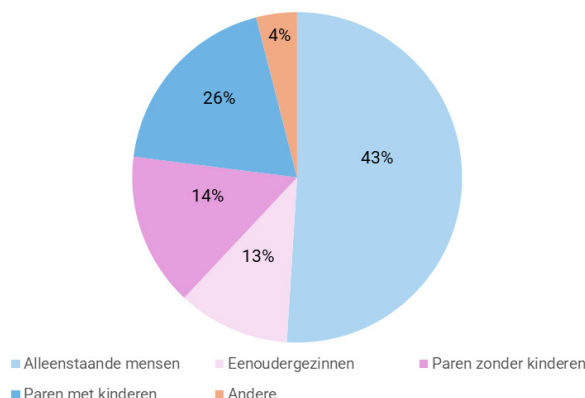
Jongeren onder de 18 jaar maken 19% uit van de bevolking van de zorgzone, wat in de hele Brusselse bevolking 22% is. 65-plussers maken 14% uit van de bevolking van de zorgzone, vergeleken met 13% in het hele Gewest. De bevolking van de zorgzone is dus iets ouder dan het gewestelijke gemiddelde. Ook hier zijn er grote verschillen tussen de gemeenten van de eerste kroon (Sint-Gillis, Elsene), waar de bevolking jonger dan 18 jaar en ouder dan 65 jaar kleiner is, en de gemeenten van de tweede kroon, waar het aandeel ouderen groter is.

populatiedichtheid (inwoners per km² - 2022)

Bovenstaande cijfers hebben betrekking op de officiële bevolking; sommige mensen die er wel aanwezig zijn, worden niet meegeteld: asielzoekers, mensen die niet rechtmatig in de registers zijn ingeschreven, diplomaten enz. Enkel via indirecte bronnen kunnen we de omvang van die populatie inschatten; dat is in het bijzonder het geval voor het gebruik van dringende medische hulp (DMH), rekening houdend met het feit dat de mechanismen om toegang te krijgen tot DMH soms verschillen van het ene OCMW tot het andere. In 2022 kwam 17% van alle DMH-aanvragen in het Brusselse Gewest uit Zorgzone Zuid. Sint-Gillis deed het meest beroep op DMH (7%), gevolgd door Vorst (5%) en Elsene (4%). Slechts 1% van de DMH-aanvragen kwam uit Ukkel, en helemaal geen uit Watermaal-Bosvoorde. Dat betekent dat er dus een hoger aandeel zou zijn van niet-geregistreerde bevolking in de gemeenten van de eerste kroon dan in de gemeenten van de tweede kroon.

huishoudtypes in 2022

In Zorgzone Zuid bestaat 51% van de huishoudens uit alleenstaanden en 11% uit eenoudergezinnen. Het aandeel geïsoleerde mensen (alleenstaanden of eenoudergezinnen) is in deze zorgzone dus duidelijk hoger dan het gewestelijke gemiddelde (47%). Elsene heeft het hoogste aandeel alleenstaanden (61%), net als Sint-Gillis (55%).

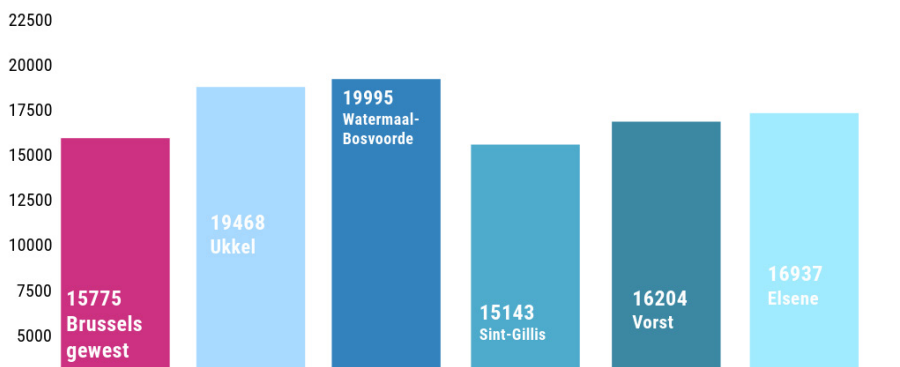
Bovendien is het aandeel mensen met een buitenlandse nationaliteit 40% in Zorgzone Zuid, wat ook hoger is dan het gewestelijke gemiddelde (36%). Dat aandeel is het hoogst in Elsene en Sint-Gillis (49%) en het laagst in Watermaal-Bosvoorde (20,5%). 29% van de mensen in de zorgzone met een buitenlandse nationaliteit is afkomstig uit de Europese Unie. De Fransen zijn het meest vertegenwoordigd in de zorgzone.

Sociale en economische gegevens

Het mediane huishoudinkomen (na belastingen) in de gemeenten van de zorgzone is hoger dan het gewestelijke mediane inkomen, met uitzondering van Sint-Gillis. Het is het hoogst in Watermaal-Bosvoorde (26% hoger dan de gewestelijke mediaan).

mediaan inkomen na belasting (2019) in euro's

In Zorgzone Zuid ontvangt bijna 18% van de bevolking een of andere vorm van uitkering (werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of sociale bijstand). Van de jongvolwassenen tussen 18 en 24 jaar ontvangt 13,6% een uitkering, een veel lager percentage dan in het Brussels Gewest (18%). Dat percentage verschilt echter per gemeente: het is het hoogst in Sint-Gillis en Vorst (19%) en het laagst in Watermaal-Bosvoorde (13%) en vooral in Ukkel (8%).

Van de beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar in Zorgzone Zuid ontvangt 18% een uitkering, vergeleken met 21,6% in het hele gewest. Op gemeentelijk niveau hebben Sint-Gillis (24%) en Vorst (23%) opnieuw de hoogste percentages, terwijl Watermaal-Bosvoorde (18%), Elsene (15,5%) en Ukkel (15%) de laagste hebben.

15,5% van de 65-plussers in de zorgzone ontvangt een uitkering en dat percentage is het hoogst in Sint-Gillis (31,5%).

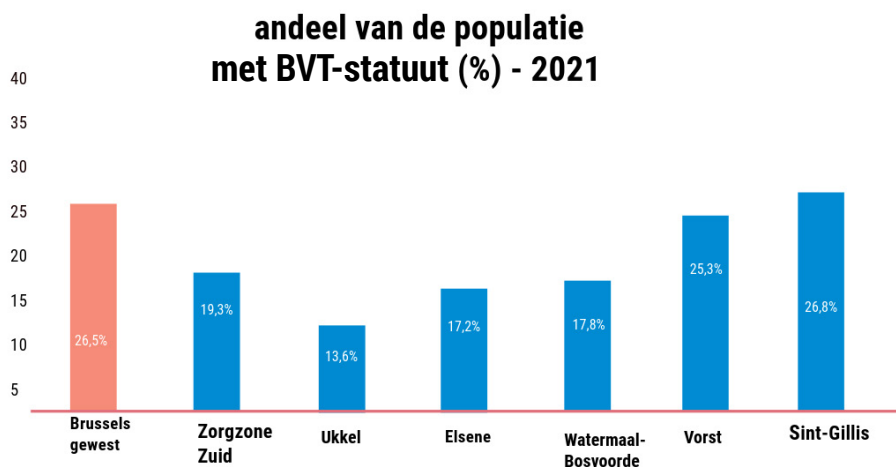
Tussen 2011 en 2021 daalde het percentage mensen met een werkloosheidsuitkering in het Brusselse Gewest, terwijl het percentage mensen met een leefloon of een gelijkwaardig inkomen relatief stabiel bleef. Aan de andere kant is het aandeel mensen met een leefloon of gelijkwaardig inkomen in alle gemeenten in Zorgzone Zuid gestegen, vooral onder de bevolking tussen 18 en 24 jaar.

BVT-statuut

Het statuut Begunstigde van een verhoogde tegemoetkoming (BVT) verhoogt het deel van de zorgkosten dat door de sociale zekerheid wordt gedekt en verlaagt dus het remgeld (het deel van de zorgkosten dat door de begunstigde wordt betaald). Dat statuut is een goede indicator om het aandeel van de bevolking met een laag inkomen te schatten.

In Zorgzone Zuid heeft 19% van de bevolking het BVT-statuut (18% van de mannen en 20% van de vrouwen). Die percentages liggen lager dan het gewestelijke gemiddelde in alle gemeenten in de zorgzone, met uitzondering van Sint-Gillis, dat rond het gemiddelde ligt.

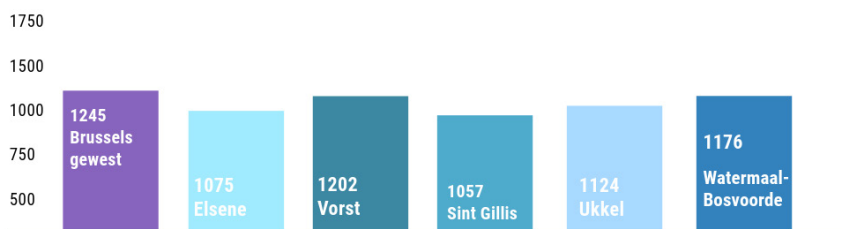

Gezondheid

De levensverwachting in het Brussels Gewest is 84 jaar voor vrouwen en 79 jaar voor mannen. In Zorgzone Zuid is die hoger dan het gewestelijke gemiddelde: 85 jaar (vrouwen) en 80 jaar (mannen). De levensverwachting is het hoogst bij mannen in Ukkel (81,1 jaar) en bij vrouwen in Elsene (85,9 jaar).

De belangrijkste oorzaken van vroegtijdige sterfte - vóór de leeftijd van 75 jaar - zijn in volgorde: kanker (voornamelijk van de longen, bronchiën, het strottenhoofd en de luchtpijp), hartaandoeningen, chronische ademhalingsaandoeningen en cerebrovasculaire aandoeningen. Die ziekten houden voornamelijk verband met sociale omstandigheden en levensstijlen: roken, voeding, alcoholgebruik, zittende levensstijl en geestelijke gezondheidsproblemen. Voor de meeste van die categorieën van ziekten is de prevalentie lager in Zorgzone Zuid dan het gewestelijke gemiddelde. Daarbij komen chronische ziekten zoals diabetes, hartaandoeningen en chronische obstructieve longaandoeningen (COPD), waarvan de prevalentie ook lager is in Zorgzone Zuid dan in het Brussels gewest. Uitzonderingen zijn de prevalentie van COPD in Vorst en Sint-Gillis.

gestandaardiseerde prevalentie van chronische hartziekten per 100.000 inwoners (2020)

gestandaardiseerde prevalentie van chronische obstructieve bronchitis per 100.000 inwoners (2020)

